Donderdag 5 October 1944.

DAGBLAD

61ste Jaargang No. 4326

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Conscientiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeverster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Geallieerden landen in Hellas.

Patras reeds veroverd.

Hilvarenbeek op weg naar Tilburg bevrijd.

Guerrilla-strijd in Noord-Spanje?

DE STRIJD IN WEST-EUROPA.

Als volgt luidt het communiqué van hedenmorgen uit Eisenhowers Hoofdkwartier:

„Ten Noorden van Antwerpen wordt de vijand verdreven van de rand van het bos. Capellen [aan de verkeersweg Antwerpen — Bergen op Zoom] en Stabroek zijn in onze handen. Verdere voortgang is gemaakt ten Noorden en Noord-Oosten van Turnhout en wij rukken op ten Noorden van Popiel en Baarle Nassau. De verovering van Hilvarenbeek heeft ons gebracht binnen 8 kilometer van Tilburg.

Ten Zuiden van Arnhem wonnen onze troepen enig terrein in hevige gevechten. Aan de Oostelijke zijde van de wig in het gebied van Overloon bewegen wij ons langzaam vooruit, belemmerd door het moerassig terrein en vijandelijke mijnen. Geallieerde voetsoldaten met steun van pantservoertuigen maken langzaam vordering nabij Ubach ten Noorden van Aken tegen een hevig verzet van kleine wapenen, mortieren, anti-tankkanonnen en geschut. Een Duitse tankaanval werd afgeslagen door ons voetvolk in de omgeving van Herbacht. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers steunden de grondstrijdkrachten tijdens de dag en zochten verkeersdoelen op in West-Duitsland. Nachtbommenwerpers vielen treinen en schuiten aan in Noord-West Duitsland.

Ten Zuid-Westen van Metz vechten onze troepen binnen het Fort Driant, waarbij zij een hardnekkige tegenstand ondervinden van den vijand, die zich verdedigt uit ingegraven stellingen en kazematten.

Verder ten Zuiden werd een vijandelijke tegenaanval afgeslagen in de omgeving van Sivry.

In de sector van Epinal maakten wij geringe plaatselijke winsten ten Zuid-Oosten van St. Ame. Elders werd een krachtige vijandelijke tegenstand ondervonden. Ten Westen van Belfort werd een weerstandsgroep opgeruimd in het gebied van Ronchamp, waar de vijand hardnekkig bleef vechten.

Te Duinkerken werd een wapenstilstand gesloten om de ontruiming van de burgers toe te staan. Hevige bommenwerpers met dekking van gevechtsvliegtuigen vielen gisteren de duikboten en duikbotenkooien aan, welke te Bergen in Noorwegen in aanbouw zijn. Een bommenwerper wordt vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 5.10).

DE OPMARS VAN HODGES' LEGER.

Don Whitehead seint uit het Hoofdkwartier van het Noordamerikaanse 1e leger:

De opmars van Generaal Hodges is 3½ kilometer binnen Duitsland zelf gekomen.

De bres in de defensies is thans 5½ kilometer breed. De Noordamerikanen sloegen 12 tanks buiten gevecht. Hodges zond zijn tanks Woensdag door de opening in de Siegfried-linie om steun te bieden aan de voetsoldaten.

Niettegenstaande drie tegenaanvallen, die de nazies tijdens de morgenuren deden is hun reactie tegen de plotselinge aanval van Generaal Hodges verrassend zwak geweest volgens de mening van een militairen waarnemer.

„De tegenaanvallen hebben niet de fut welke normaal verwacht kan worden van eersteklasse Duitse infanterie", zeide de officier. „Geen van de aanvallen was van dergelijke qualiteit. Het antwoord hierop is, dat de vijand gewoon niet genoeg eersteklasse troepen heeft".

Het wordt duidelijk, dat de Duitsers volkomen bij verrassing genomen werden door de aanval van Hodges en er zijn tekenen, dat zij niet voldoende reserves hebben om krachtige tegenaanvallen te doen. Bovendien zijn de eenheden aangevuld met oude mannen, jongens en niet-Duitsers. Zelfs de elite-eenheden van de SS krijgen niet-Duitse vervangingen (Hoofdkwartier van het Noordamerikaanse 1e leger, (AP) 4.10).

BOMBARDEMENT OP MUNCHEN EN DE BRENNERPAS.

Tussen de 500 en 750 Vliegende Forten en Liberators van de Noordamerikaanse 15e luchtmacht hebben de rangeerterreinen van München en het gebied van de Brennerpas aangevallen. Men gelooft, dat deze aanval de voorloper is van een doorbraak van het vijfde leger in Italië naar het Noorden (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 4.10).

NAZIES IN HET NAUW.

De Duitse Minister van Propaganda Joseph Goebbels heeft volgens de radio van Berlijn verklaard, dat de Geallieerden een groot offensief tegen Duitsland hebben ingezet en dat de nazies gereed zijn een guerrilla-oorlog te voeren tot de dood.

„Onze vijanden hebben een groot offensief van reusachtige kracht op onze grenzen geopend teneinde een snelle en in de eerste plaats een niet al te kostbare overwinning te behalen", aldus Goebbels. Hij liet hierop volgen, dat de Geallieerden de oorlog in Europa teneinde willen brengen vóór de winter en de November-verkiezingen in de Verenigde Staten.

In een andere uitzending van radio-Berlijn werd het volgende aangehaald uit het blad „Schwarze Korps" van het Gestapo-hoofd Heinrich Himmler:

„De Duitsers zullen beter vechten in de rug van den vijand dan de Russen of Partijgenoten van Tito konden. Men moet de werkelijkheid beschouwen, welke thans gezien kan worden te Aken".

Voorts: „Het zal onmogelijk zijn een Duits burgerlijk bestuur aan te stellen in de zones die door de Geallieerden bezet zijn. Zelfs indien onderkruipers gevonden mochten worden. Elk hunner zal als elken anderen verrader die poogt zaken te doen met de bezettende macht binnen korte tijd worden doodgeschoten".

Volgens het DNB zou Goebbels bij een bezoek aan het Westelijk front nog hebben verklaard, dat de Geallieerde invallers zullen worden tegengehouden door „wallen die bestaan uit de lichamen van jong en oud". In een toespraak tot de arbeiders zeide Goebbels ook: „Elk gebouw zal worden omgezet in een vesting ingeval de vijand, die tot nu toe enkele stukjes Duitse grond bezet, er tijdelijk in slaagt voort te rukken. De vijand moet verwachten een fanatieke bevolking aan te treffen aan het front en in zijn rug, welke hem zonder ophouden lastig zal vallen. Zij zullen grote strijdkrachten vasthouden en hem rust noch kans geven om enig succes uit te buiten dat hij mocht boeken" (Londen, (AP) 4.10).

VERKLARING VAN ROOSEVELT OVER ITALIË.

President Roosevelt heeft de volgende verklaring afgelegd:

„Overeenkomstig de politiek met betrekking tot Italië, welke door den Premier en mij uiteengezet werd in een persverklaring op 26 September, worden thans maatregelen genomen om Italië te voorzien van voorraden die nodig zijn om honger, ziekte en vrees onder de burgerbevolking te voorkomen in de komende winter. Er worden ook stappen genomen om de beschadigde verkeersmiddelen en electriciteit-wekkende middelen in Italië te herstellen tot een mate die nodig is om het Italiaanse volk in staat te stellen al zijn hulpbronnen te werpen in de strijd tegen Duitsland en Japan.

Een afvaardiging van officieren der bevoorradingsdienst is uit Italië naar Washington geroepen om na te gaan wat de Italiaanse bevolking nodig heeft behalve de grote hoeveelheden voedsel en kledingsstukken welke thans verscheept worden en reeds enige tijd naar Italië verscheept zijn.

150.000 Ton tarwe en meel moet thans verscheept worden. Stappen worden genomen om het broodrantsoen te vergroten in de gebieden van Italia waar de voedselvoorraden beneden het peil zijn dat nodig is om de gezondheid en werkkracht ten volle te behouden.

De distributie van het voedsel en de benodigde voorraden in het land is ernstig verstoord door de schade, welke aan het verkeerssysteem en door de opvordering van alle vrachtauto's door den vijand is aangericht. Om het hoofd te bieden aan deze noodtoestand bestaat het voornemen om nog 1700 vrachtauto's naar Italië te zenden.

Bovendien worden regelingen getroffen om belangrijke voorraden materiaal voor het opwekken van electriciteit te leveren, waaronder faciliteiten om tijdelijk stroom te leveren aan de noodzakelijke indutrieën en publieke diensten welke tot stilstand werden gebracht door de bijna volledige vernieling der electrische centrales door de Duitsers.

De hulp, welke de Geallieerden reeds gegeven hebben in Italië, is groot. Sedert de invasie van Sicilië tot het eind van dit jaar zullen 2.300.000 ton voorraden ten behoeve van de burgerbevolking ingevoerd zijn.

1.107.000 Ton hiervan bestond uit voedsel en de rest bestond uit kolen, meststoffen, zaden, medische en sanitaire voorraden en kledingsstukken.

Als onderdeel van de militaire verrichtingen heeft het leger veel gedaan voor het herstel van wegen, bruggen, spoorwegen, wateren stroomleidingen en het autoverkeer. Door deze en andere maatregelen van hulpverlening, welke thans in voorbereiding zijn, zal het Italiaanse volk in staat worden gesteld haar reeds belangrijke bijdrage tot de nederlaag van den vijand te vergroten.

Door deze dingen te doen dient dit land de militaire doeleinden van de Verenigde Naties, welke de grootst mogelijke bijdrage eisen in mankracht en hulpmiddelen van elk land dat deelneemt aan de uiteindelijke onderwerping van Duitsland en Japan" (Washington, (AP) 4.10).

De vaste pijlen geven de Geallieerde aanvallen aan. Het Canadese 1e leger vordert ten Noorden van Turnhout. Het Britse 2e leger verbreedt de wig door Nederland en vordert tegen een krachtig verzet ten Zuiden van Arnhem. doorbroken aan weerszijden van Aken. De open pijl toont de route die de Duitsers moeten volgen, indien zij nog naar Duitsland willen ontsnappen. 1e leger heeft de Siegfried-linie Het Noordamerikaanse

GEALLIEERDEN LANDEN IN HELLAS.

Noland Norgaard seint uit Rome:

Officieel wordt bekend gemaakt, dat Britse strijdkrachten per valscherm met transportvliegtuigen en van zee uit geland zijn in Hellas. Men is Patras, de belangrijke havenstad aan de Golf van Corinthe, reeds binnengerukt. De troepen trokken Patras in het Noorden van de Peloponnesus binnen tijdens de nacht van 3 October. Het officiële bericht zeide, dat de eerste strijdmacht, welke op het vasteland van Hellas landde — waaronder Britten — enthousiast door de bevolking verwelkomd werd.

Enkele dagen voordat de landingen uit zee plaats vonden, landde de eerste Spitfire van de Raf op het Helleense vasteland. Er werd geen tegenstand ondervonden door het luchtvaart-personeel gedurende de eerste dagen.

„Het is minder een invasie dan een vlotte bezetting", zeide de bekendmaking. De valschermtroepen kwamen overdag omlaag uit Britse Dakota's en nestelden zich rondom de vliegvelden. Enkele uren later landden meer Dakota's op Helleens grondgebied. Vlootstrijdkrachten voerden vervolgens een gemengde stijdmacht van voetvolk, commando's en genietroepen aan. Het succes van de landingen werd officieel toegeschreven aan de volledige samenwerking tussen vloot-, lucht- en landstrijdkrachten.

Koning George van Hellas. Zal hij ook terugkeren?

De onderneming werd gecoördineerd door de Balkan-luchtmacht onder Vice Luchtmaarschalk Elliott.

De Hellenen kwamen uit de dorpen toelopen om de eerste valschermtroepen te begroeten. De boeren riepen: „Leve onze Engelse vrienden", terwijl zij bundels leliën in de stuurhutten van de Spitfires wierpen.

Het Geallieerde communiqué verklaarde, dat de invalstroepen zowel in Hellas als Albanië, in contact zijn met den vijand. Groepen van vaderlanders werken samen met de Geallieerden in beide landen. Men gelooft, dat Patras een der laatste vijandelijke sterkten in de Pelopponesus was. De officiële rapporten zeiden niet of de landingen daar verzet ondervonden. Het vliegveld van Patras is reeds veroverd.

Een officiële zegsman verklaarde: „In Albanië vallen onze troepen en de Albaanse weerstandsgroepen den vijand aan, die thans tracht zijn verbindingen met Corfu te onderhouden door de kleine haven Sarande. Het Britse geschut blijft de vijandelijke verbindingen en batterijen op het vasteland van Joegoslavië tegenover het eiland Brac ook onder vuur nemen. De omvang van de strijdkrachten, die in Albanië en Hellas geland zijn, werden niet te kennen gegeven, doch men gelooft, dat zij klein zijn vergeleken bij de troepen, die in West-Europa landden (Rome, (AP) 5.10).

Het nieuws van vandaag

Met samenwerking van vloot-, lucht- en landstrijdkrachten zijn de Geallieerden dezer dagen in Hellas geland, waar zij bereids de belangrijke havenstad Patras in het Noorden van de Peloponnesus veroverden. Patras is Hellas' grootste havenstad op twee na. De troepen — grotendeels Britten — werden enthousiast door de bevolking verwelkomd. Zowel in Joegoslavië als in Albanië en Hellas bevinden zich thans de Geallieerde troepen, hoewel niet in zeer groten getale. De Duitsers hebben ook grotendeels de Zuidelijke gebieden van de Balkan ontruimd, hoewel zij hier en daar nog garnizoenen hebben op strategische punten. De troepen, die in Hellas kwamen, ondervonden weinig tegenstand, doch zij schijnen toch contact te hebben gemaakt met vijandelijke eenheden.

In Joegoslavië rukken de Russen onder Malinovsky snel op naar Beograd, de hoofdstad van Serbië en het Joegoslavische Koninkrijk. Volgens een laat bericht zouden zij zelfs reeds in de buitenwijken van de stad zitten.

Aan het Italiaanse front hebben de Noordamerikaanse troepen de hoge top van de Monte Venere veroverd, welke de hoofdweg naar Bologna beheerst. Men verwacht, dat het vijfde leger thans een doorbraak naar het Noorden zal forceren en in verband hiermede deden 500 tot 750 Vliegende Forten en Liberators van de 15e luchtmacht gisteren een hevige aanval op de rangeerterreinen te München in Zuid-Duitsland en op de spoorlijnen, die door de Brennerpas leiden.

In West-Europa hebben de Noordamerikanen de doorbraak in de Siegfried-linie nog niet uitgebuit tot een opmars naar Berlijn. Men stuit er op een grotere tegenstand. Het Hoofdkwartier geeft te kennen, dat het Fort Driant (of Briant) nabij Metz nog niet geheel veroverd is door de Noordamerikanen. Men zit er wel bovenop, doch de nazies bieden een felle tegenstand in de ondergaardse gangen, de brandende olie, die de Noordamerikanen er werpen ten spijt.

De grootste vorderingen werden geboekt in het gebied ten Noorden van Antwerpen en aan weerszijden van de Britse wig door Noord-Brabant en in Gelderland. Hilvarenbeek werd veroverd in een opmars naar Tilburg. Volgens het communiqué is men nog 8 kilometer van Tilburg verwijderd. In het gebied van Overloon werd langzaam voortgang gemaakt door het moerassig terrein en ten Zuiden van Arnhem drong men nog verder tegen een krachtige vijandelijke tegenstand.

Volkenbond en Dumbarton Oaks: het doel is goed, maar de middelen niet.

Protocol van Genève en Kellogg-Briand Pact werden inhoudloos gemaakt.

Hoe weinig vertrouwen de leden in hun eigen Volkenbond hadden, blijkt uit de talloze verdragen die de leden onderling met en tegen elkaander sloten.

Studiecommissie het succes van de Volkenbond.

Op de conferentie van Dumbarton Oaks heeft men besloten tot commissies ter bestudering van handel, blanke slavinnen, narcotica op dezelfde voet als zulks door de Volkenbond was begonnen. Hiermede is practisch het enige terrein geraakt, waarop de Volkenbond inderdaad succes gehad heeft. Volgens artikel 24 van het Volkenbondshandvest zou de Volkenbond ernaar streven een coördinerend lichaam te zijn voor „alle internationale bureaux, die reeds door algemene verdragen zijn opgericht."

Het is op dit gebied van samenwerking en vooral wat betreft de handel in vrouwen en kinderen, opium en andere narcotica, door rapporten inzake arbeidstoestanden en soortgelijke zaken van internationaal belang, dat de Volkenbond belangrijke diensten heeft bewezen. Hieruit kan men de gevolgtrekking maken, dat deze internationale organisatie, voor zover buiten de politiek staande, haar deugdbaarheid heeft bewezen.

In het artikel van jongstleden Dinsdag werd aan de hand van een reeks voorbeelden aangetoond, dat de Grote Mogendheden minder geneigd zijn kleine mogendheden te beschermen, d.w.z. haar militaire apparaat in werking te brengen, wanneer zij er zelf geen baat in zien. Baat te verstaan naar het oordeel der grote fabrikanten, zoals wijlen Maarschalk Foch aan de hand van de onderhandelingen tussen Peugeot, den Fransen wapenleverancier, en Krupp, diens Duitsen collega, heeft geïllustreerd.

Vanzelfsprekend moet er thans iets gedaan worden om toekomstige oorlogen te vermijden. Niet dat wij van mening zijn, dat de huidige krijg de laatste is. Zeker niet. Zolang de zondige mensheid op aarde blijft, zullen er oorlogen en geruchten van oorlogen zijn en nog is het einde niet. Maar naar ons menselijke vermogen mogen en moeten wij alles doen om de oorlog zo lang mogelijk te verhinderen en andere, meer vreedzame middelen te vinden ter oplossing van conflicten. De geschiedenis is er dan om ons aan de lessen van het verleden de fouten van de toekomst te doen ontlopen.

De juridische richting van het pacifisme.

Toevalligerwijze heeft het blad 'Lux' in zijn laatste nummer een beknopt overzicht gegeven van welke pogingen in de loop der eeuwen zijn gedaan om tot een internationale organisatie te komen. Zeer terecht komt 'Lux' tot de conclusie, dat de juridische richting in het pacifisme, welke het recht tussen de volken tot basis neemt van de vrede, de juiste is. Wie dit in het oog houdend terugziet naar de Volkenbond, bemerkt, dat de meeste landen inderdaad in die richting dachten. Elke keer stuit men, de discussies die in de verschillende landen voorafgingen aan de toetreding tot de Volkenbond nalezende, op bezwaren tegen de artikelen 10 en 16 van het Volkenbondshandvest, dat wil dus zeggen, tegen de voorziening van dwangmiddelen. Dát was het bezwaar, dáár lag de kneep en dáárover struikelde ten slotte het gehele instituut. Want wat deed men? Men werd lid, doch liet in de toetredingsacte protest aantekenen tegen beide artikelen, of wel men nam een paar handige juristen in de arm om een zodanige interpretatie op te stellen, dat beide artikelen van hun inhoud beroofd werden.

De angst voor consequenties.

Zo werd een der Grote Mogendheden, en niet de minste, lid onder de mededeling dat zij zelf steeds zou beslissen of ze meedeed aan door de Volkenbond uit te schrijven sancties of niet. Deze Grote Mogendheid was...... Groot Britannië. De Oslo-Groep protesteerde tegen de militaire sancties, doch aanvaardde mokkend de economische. De meeste Zuidamerikaanse landen werden pas lid, toen de Volkenbond zelf een zo dwaze interpretatie van het Volkenbondshandvest had opgesteld, dat wanneer de Volkenbond sancties uitschreef, geen enkel lid verplicht was eraan mee te doen. En toen tenslotte in 1934 Rusland lid werd, hield Litvinoff een rede voor de Volkenbond, waarbij hij ongeveer hetzelfde zeide als wat de Noordamerikaanse Senaat bezielde, toen zij weigerde dat de Verenigde Staten lid werden van de Volkenbond. Litvinoff zeide, dat, had Rusland medegedaan aan de opstelling van het Volkenbondshandvest, het tegen de artikelen 12 en 15 zou hebben geprotesteerd, omdat deze „onder het mom van de vrede te bewaren in feite bepaalde oorlogen wettigen".

Hoe weinig vertrouwen de leden in hun eigen Volkenbond hadden, blijkt trouwens uit de talloze verdragen, die de leden onderling met en tegen elkander gingen sluiten.

Frankrijk sloot verdragen met Groot-Britannië (1919), Polen (1921—1925), Tsjechoslowakije (1924-1925), Joegoslavië (1927), Italië (1935), Groot-Brittannië en Italië (1935), Sovjet-Rusland (1935), Duitsland (1937), Groot-Brittannië en Turkije (1939)

De Kleine Entente (1920) kwam tot stand; aanvullende en verdedigende verdragen van Polen en Roemenië (1921) van Polen en de Oostzee-Staten (1922), een Duits-Russisch verdrag (1922), een Turks-Russisch verdrag (1925), een Roemeens-Russisch niet-aanvalsverdrag (1933), een Roemeens - Pools - Russisch verdrag ter wederzijdse waarborging van grenzen (1934-1937), een wederzijds verdrag tussen Rusland en Tsjechoslowakije voor militaire hulp.

En dit zijn nog slechts de grotere verdragen. Een hele zwerm klein klitten eraan vast: het Balkanpact tussen Turkije, Griekenland, Roemenië, Joegoslavië in 1934, de Protocollen van Rome tussen Italië, Oostenrijk en Hongarije als bedoeld tegen voorgenoemde Kleine Entente in 1934, de Baltische militaire alliantie (1934), het Joegoslavisch-Italiaanse verdrag voor wederzijdse waarborgen (1937), het nietaanvalsverdrag tussen Iran, Irak, Turkije en Afganistan (1937), de Nyon-conferentie die patrouil-

le-zones van Spanje vaststelde (1937).

Duitse „vriendschaps"-verdragen.

Dan kwam nog een zwerm Duitse verdragen, die later bleken niet anders dan oorlogsvoorbereidingen te zijn geweest: het Duits-Pools niet-aanvalsverdrag (1934; hiermede werd het vorengenoemde Pools-Franse verdrag omvergeworpen), de overeenkomst met Groot-Brittannië van 1935, waarbij Groot-Brittannië aan Duitsland toestond zijn vloot te herbouwen, het verzekeringsverdrag van 1936 met België, waarbij Duitsland aan België zijn onzijdigheid en onschendbaarheid van zijn grenzen waarborgde om België zodoende te bewegen zijn militair bondgenootschap met Frankrijk op te zeggen; het Aspact tussen Italië en Duitsland in 1936, het Anti-Kominternpact tussen Duitsland, Japan en Italië in 1936, waarbij in 1939 Spanje kwam, het Duitse niet-aanvalsverdrag met Denemarken, Estland, Letland in 1939, het beruchte geworden niet-aanvalsverdrag met Rusland in 1939.

Men wilde de evenwichtspolitiek boven gezamenlijke veiligheid.

Wat betekenen al deze militaire bondgenootschappen, overeenkomsten, verdragen en pacten in vredestijd, vraagt de moede leek zich af. Het gebrek aan vertrouwen in de Volkenbond treedt al terstond naar voren. Maar zou er nog meer zijn? Blijkt hieruit, dat de natiën de evenwichtspolitiek — dat machtig instrument in de handen van grote naties tegen de kleine, die, zoals in 1815 aan ons eigen land geïllustreerd werd, het klei zijn dat geboetseerd wordt en naar de wil des pottenbakkers in 1830 ineen geslagen werd — blijkt eruit, dat men toch aan de evenwichtspolitiek de voorkeur geeft boven een nieuw stelsel van gezamenlijke veiligheid, maar dan ook openhartigheid, eerlijkheid en geen geheimhouding. De goede weg werd reeds ingeslagen in dezelfde tijd, dat de smachtende wereld tot al deze konkelarijen besloot. Dat waren enkele internationale conferenties, die de vrede als doel hadden.

De leden van de Volkenbond hadden namelijk de verplichting op zich genomen gelijktijdig hun bewapeningen te beperken tot het laagste peil, dat is overeen te brengen met de nationale veiligheid. Relatief genomen dus tot het peil waarop Duitsland werd neergedrukt door Versailles.

Protocol van Genève: arbitrage of anders aanvaller.

Een reeks ontwapeningsconferenties en conferenties ter beperking van bewapening was hiervan het gevolg: de Ontwapeningsconferentie van Washington van 1922, waarbij feitelijk later pas bleek, dat het ook een oorlogsinstituut was (deze conferentie bedoelde het Brits-Japanse bondgenootschap te breken en Stimson verklaarde later, dat het Negen-Mogendhedenpact dat hier tot stand kwam, een factor was, welke tot de huidige tweede wereldoorlog leidde). Dan de Marine-conferentie van Genève tussen Groot-Brittannië, Japan, de Verenigde Staten (1927), de Londense Marine-conferenties van 1930 en 1936, het Ontwerp-verdrag van Wederzijdse Bijstand (1922), het Protocol van Genève (1924), dat door MacDonald en Herriot was opgesteld en feitelijk heette „Protocol tot vreedzame beslechting van internationale geschillen". De Volkenbondsvergadering aanvaardde het. Het bepaalde, dat een staat, die weigert een geschil te onderwerpen aan arbitrage, rechtspraak of bemiddeling van de Raad des Volkenbonds, zal beschouwd worden als aanvaller en zal komende te staan tegenover de gehele Volkenbond. Dat was dus een enorme stap in de goede richting, die aan alle naties, grote en kleine, slechts baat kon brengen. De belangen van de Grote Mogendheden geraakten er evenwel door in het gedrang en toen het ministerie MacDonald door het conservatieve Ministerie-Baldwin was opgevolgd, werd het Protocol van Genève — feitelijk een van de nobelste documenten der historie, door...... Engeland en Dominions niet geratificeerd.

Later kwamen het verdrag van Locarno (1925) en het Kellogg-Pact (1928 om het geleden bankroet goed te maken.

Kellog-Pact: nooit met wapengeweld.

Jammer genoeg werd het Kellogg-Pact, gesloten ter gelegenheid van het 150-jarig jubileum van de Frans-Noordamerikaanse Vriendschap, door Frankrijk zelf tot een nietszeggend papier teruggebracht. Het Kellogg-Pact wilde dat geen enkele staat in geval van conflict toevlucht tot de wapenen zou nemen. Temidden der onderhandelingen zeide Frankrijk wettige zelfverdediging in te willen voegen, de plichten te willen beklemtonen, die sommige staten hadden door bestaande verdedigende verdragen en bovendien alle ondertekenende staten te ontheffen van hun plichten wanneer één der staten toch toevlucht tot de wapenen zou nemen. Met andere woorden: men had de moeite van het gehele Pact niet eens behoeven te nemen. Het was nietszeggender dan alle tot dan toe gesloten vredespacten. Als trieste monumenten staan de verheven, ideële en nobele verdragen van het Protocol van Genève en van Kellogg-Briand overeind. Zij werden inhoudloos gemaakt door twee Grote Mogendheden.

De bovengenoemde conferenties zou men in zoverre meer vredesbesprekingen kunnen noemen, omdat zij althans een poging deden — een mislukte poging, omdat zij zich op ongelovig standpunt stelden en de goedheid van den mens als norm namen — om de wortel der vraagstukken van wrijving, spanning en oorlog te ontdekken. Hierdoor is men inderdaad tot de zeer grote factor gekomen, die voorheen over het hoofd gezien werd, de economische factor. Het is Wereldoorlog II, die heeft doen inzien, dat dieper dan nationale conflicten en animositeiten de economie de oorlog maakt. Laten wij daarom hopen, dat men voortga in deze richting ook naar de oplossing te zoeken.

MOOIE ONDERSCHEIDINGEN VOOR DE POLITIE.

Adjudant Jan de Wit voor 36-jarige dienst, Sergeant majoor Johan T. Vos voor 25-jarige dienst ontvingen gistermorgen de daarvoor bestemde gouden medaille gedurende een plechtigheid, waarbij het Hoofd der Politie in Curaçao Mr. Lindoro C. Kwartsz namens Zijne Excellentie den Gouverneur aanwezig was. Mede onderscheiden werden de sergeant Lourens de Vries en brigadier Albertus J. van de Logt, die beiden de zilveren gesp kregen na 18-jarige diensttijd. Vele leden van de politie en de verschillende wapenen der weermacht, familieleden en kennissen waren aanwezig. De plechtigheid zelve stond onder leiding van Kapitein Felix M. Thyssen, terwijl Luitenant Geert J. Botterweg de op de onderscheidingen betrekking hebbende koninklijke besluiten voorlas. Corpscommandant Theophilus A. J. van Erp reikte de distinctieven uit met een toepasselijk woord tot de vier heren, die zich bij de politie biezonder hebben onderscheiden door scherp oordeel en beleid.

Met een kwinkslag kreeg Sergeant Vos de pluim, dat hij den spreker had leren autorijden, hetgeen in Nederland niet had mogen gelukken. In de cantine werd de plechtigheid in gezellig samenzijn besloten.

CURAÇAO

BEZOEK BIJ DEN LANDVOOGD.

Zijne Excellentie de Gouverneur ontving den Heer Coert du Bois, Noordamerikaans Commissaris der Engels-Noordamerikaanse Caraibische Commissie, die Curaçao bezoekt in verband met zijn functie. (Aneta).

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	14056
2e prijs	1653
3e prijs	44
4e prijs	8639

ELIAS' NIEUWE BAAN.

Mr. Eduard M. Elias, oud-hoofd van de Gouvernementspersdienst in Curaçao, is thans in Londen aangekomen. Hij maakte de reis per boot. Ook de bedrijfsleider van Aneta, Arnold Vas Dias, die indertijd Curaçao bezocht, voer mede. In Londen zal de Heer Elias benoemd worden in de belangrijke functie van hoofd van de Persafdeling van de Regeringsvoorlichtingsdienst.

ONAFHANKELIJKHEIDSDAG PORTUGAL.

Vandaag is het de onafhankelijkheidsdag van de republiek Portugal. Voor de vele Portugezen op ons eiland zal dit zeker een dag van jool en feesten zijn en hoeveel wij aan het kleine Portugal te danken hebben, zullen wij eerst na de oorlog kunnen bevroeden. Voor velen was Portugal een toevluchtshaven na de ontvluchting uit het bezette land, velen vonden er bekenden en familie terug. Anderen konden door middel van dit onzijdige land contact vinden met vrienden en kennissen in het bezette gebied. Wij verheugen ons met de Portugezen. Naar ons vanmorgen werd medegedeeld, zal aanstaande Zondag de feestdag kerkelijk gevierd worden. Ook is er dan een voetbalwedstrijd.

OPGAVEN NEDERLANDS BEZIT BUITEN NEDERLAND.

De G.P.D. meldt:
Alle Nederlanders en Nederlandse ondernemingen, die eigendommen of belangen (zoals onroerend goed, effecten, hypotheken, geaffilieerde ondernemingen) hebben in de eerste plaats in Duitsland en verder in de thans door Duitsland bezette of onder Duitse invloed staande gebieden in Europa, met uitzondering van Nederland, worden in de gelegenheid gesteld van hun daar aanwezige bezittingen en belangen een nauwkeurig omschreven opgave te verstrekken aan de Nederlandse Regering. Deze is bereid de ontvangen gegevens voor zoveel mogelijk aan daarvoor in aanmerking komende geallieerde Regeringen en autoriteiten te verstrekken, opdat de geallieerde bezettingstroepen-autoriteiten van de aanvang af bij een militaire bezetting van Duitsland of van de andere bedoelde gebieden zullen weten, dat bepaalde objecten, welke daar worden aangetroffen, welke ook hun benaming of uiterlijke vorm moge zijn, Nederlands bezit of Nederlandse belangen vertegenwoordigen.

De aandacht zij er op gevestigd, dat de verstrekking van deze gegevens aan de Nederlandse Regering geheel vrijwillig is; aan het vrije oordeel der eigenaren of belanghebbenden en onder hun eigen uitsluitende verantwoordelijkheid wordt overgelaten te bepalen, of die gegevens aan onze bondgenoten kunnen worden medegedeeld. Deze opgave is derhalve van geheel andere aard dan die, welke men verplicht is aan de Commissie Rechtsverkeer in Oorlogstijd te doen met betrekking tot het bezit of belangen in vijandelijk gebied. Het verstrekken der gegevens brengt generlei rechtsgevolgd mede; zij dienen uitsluitend ter inlichting van onze bondgenoten, buiten verantwoordelijkheid van de Staat der Nederlanden. Deze zal het er voor houden dat verstrekking der gegevens betekent, dat de inzenders mededeling aan onze bondgenoten wensen. De Regering behoudt zich voor om zonder opgave van redenen, bepaalde gegevens niet mede te delen aan de bondgenoten.

Opgave van effecten heeft slechts dan zin, wanneer een volledige beschrijving met nummers (c.q. coupons of dividendbewijzen en talons) kan worden verstrekt.

Voor zoveel nodig zij er nogmaals op gewezen, dat opgave van bezittingen of belangen in Nederland geheel buiten deze uitnodiging valt.

Een voor dat deel opgemaakt formulier is in de Engelse taal gesteld, opdat de opgaven zonder meer kunnen worden medegedeeld aan de betrokken buitenlandse regeringsinstanties. — Voor elk land dient een afzonderlijke opgave te worden ingevuld.

Opgaven kunnen worden gedaan ter Gouvernementssecretarie, Handelskade no. 24.

ONS KONINKRIJK

MOETEN ONZE BOEREN VERLOREN GAAN?

Het op zijn zachtst uitgedrukte, merkwaardige te noemen plan om na de oorlog onze Nederlandse boeren naar Zuid-Amerika te sturen en zo voor ons land en de Dietse stam verloren te doen gaan — en er zijn bewijzen te over dat er door de daarvoor bestemde instanties vrijwel niets gedaan is om in het buitenland wonende Nederlandse colonies voor ons te bewaren — hebben wij eergisteren al besproken. Wij wezen op Suriname dat om inwikkelingen schreeuwt. Het deed ons genoegen te vernemen, dat de actieve Surinaamse vereniging JPF alhier zo met ons instemde, dat zij het onderstaande telegram aan den Heer A. Mühlenfeld verzond:

Namen kennis Aneta-bericht vertrek oud-minister Welter Zuid-Amerika ter bestudering emigratie Nederlandse boeren gematigde zones Zuid-Amerika — Nederland en Nederlands-Indië. De Algemene Surinaamse Vereniging Justitia Pietas Fides verzoekt Uwe Excellentie eerbiedig oud-minister Welter te adviseren ook Suriname in zijn studie te betrekken. Verbetering handelsbetrekkingen Suriname met Zuid-amerikaanse landen en Nederland is groot-Nederlands belang. Emigratie Hollandse boeren naar Suriname ons inziens zeer wel mogelijk om navolgende redenen:

I. volgens profesor Ten Bokkel Huinink handenarbeid blanken in de tropen absoluut mogelijk, daar onmogelijkheid hiervan tenminste nimmer bewezen is.

II. vroegere emigratiepogingen, Suriname nimmer maatstaf kunnen zijn, daar zeer gebrekkig voorbereid destijds waardoor uitert slechte basis daardoor mislukking.

III. enorme vooruitgang mechanisitie landbouwbedrijving en overige techniek.

IV. ervaringen tijdens deze oorlog met blanken, bijv. tijdens de Libysch campagne.

V. gezien de persoonlijke offers van Suriname aan de oorlogsinspanning heeft dit land toch moreel recht ook in de toekomstplannen te worden betrokken.

Namens de Alg. Sur. Ver. „Justitia Pietas Fides" dr. R. J. Wix, voozitter

(Bovenstaand telegram zal zeker aller instemming hebben. Alleen zouden wij, misschien mogen opmerken, dat naast de Hollandse boeren, ook wellicht Zeeuwse en andere boeren voor uitwijking naar Suriname in aanmerking mochten komen. Juist dezer dagen is Walcheren nog overstroomd, zodat het onbillijk zou zijn deze provincie achter te stellen bij Noord en Zuid Holland. — Een vergissing voorts, die onder de moker der propagandisten wel vaker gemaakt is, dient te worden recht gezet, nl. dat de uitdrukking Groot Nederland in bovenstaand telegram onjuist is. Suriname behoort niet tot Groot Nederland, maar tot Nederland, of wil men Rijks-Nederland of iets van die aard).

Behalve bovenstaand telegram werd ook het volgende verzonden:

Voorzitter Staten van Suriname.
De Algemene Surinaamse Vereniging „Justitia Pietas Fides' verzoekt Uw Geëerbiedigd College suggestie Directeur-Generaal Westindische Zaken waarvan copie hierbij gaat, te willen steunen.

Dr. R. J. Wix, Voorzitter Alg. Sur. Ver.

OORLOGSPOEZIE.

Radio-Oranje heeft het volgende fraais uitgezonden.

O volk van Nederland, grif deze [strijd
diep in Uw hart en gemoed
Zijn wij tezamen verlost en [bevrijd
't Is dank zij hun taaiheid en moed
Zij vochten tien dagen tien [nachten lang
en menigeen die bezweek.
Maar zij hielden stand tot den [laatsten man
Bij Arnhem en Oosterbeek.

Op een smalle strook grond, [doorploegd door het vuur
in het troosteloze puin van de [straat
worstelde dag na dag, uur na uur
de Britse kameraad.
Zij vochten tien dagen, tien [nachten lang
en menigeen die bezweek,
Maar zij hielden stand tot den [laatsten man
Bij Arnhem en Oosterbeek.

En eens zal ons volk zich scharen [ten stoet
— dat zal onze rouwdag zijn —
En dragen een vrome, innige [groet
naar het simpele graf aan de [Rijn.
Een krans van rouw, maar een [krans van trots
en een krans van dankbaarheid
voor de kleine schare die stond [als een rots
en streed de zware strijd.
Want zij vochten tien dagen, [tien nachten lang
en menigeen die bezweek.
Maar zij hielden stand voor [Nederland,
Bij Arnhem en Oosterbeek.

HET EERSTE GEALLIEERDE RADIO-STATION.

Het eerste Geallieerde radiostation functioneert reeds in Nederland, daar Maandag een uitzending werd gehoord, die waarschijnlijk uit bevrijd Nederland kwam en die berichten van het Geallieerde Hoofdkwartier herhaalde en de waarschuwingen aan de bevolking van Zeeland. Ook stond er vaderlandslievende muziek op het programma. In Nederlandse kringen te Londen is men van mening, dat het station onder leiding staat van „Rotterdammer" van Radio-Oranje (Aneta).

BEVORDERD.

Schout bij Nacht Baron C. B. da Vos van Steenwijk, adjudant van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina is bevorderd tot vice-admiraal. (Aneta)

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN.

Donderdag, 5 October 1944:
Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur Schaap, tel. 353.
Shipping & Supplies: tel. 458 en 551; na 23 uur De Vlieger, tel. 244.
Scheepvaart Afdeling: v.d. Harst. tel. 701.
Dok Afdeling: Boeren, tel. 242.

Laatste nieuws.

— Zijne Heiligheid de Paus heeft heden Generaal Dutra, den Braziliaansen Minister van Oorlog, in audiëntie ontvangen. Het onderhoud duurde twintig minuten waarna de overige leden van het gezelschap aan den Heiligen Vader werden voorgesteld. Toen Dutra het Vaticaan binnentrad, ontmoette hij Myron Taylor, Roosevelts vertegenwoordiger bij het Vaticaan, met wien hij enkele woorden wisselde.

— **Het Finse** communiqué meldt de verovering van Ranu en Sima door de Finse troepen, die tegen de Duitsers oprukken. Men nadert Livojaervi.

— **De radio** van Rome meldt, dat de Russen vechten in de buitenwijken van Beograd.

— **Daniel de Luce** meldt, dat de Duitsers te Beograd in paniekstemming verkeren, terwijl de Russische en Joegoslavische strijdkrachten Westwaarts aanvallen langs de Donau binnen 16 kilometer of minder van de hoofdstad.

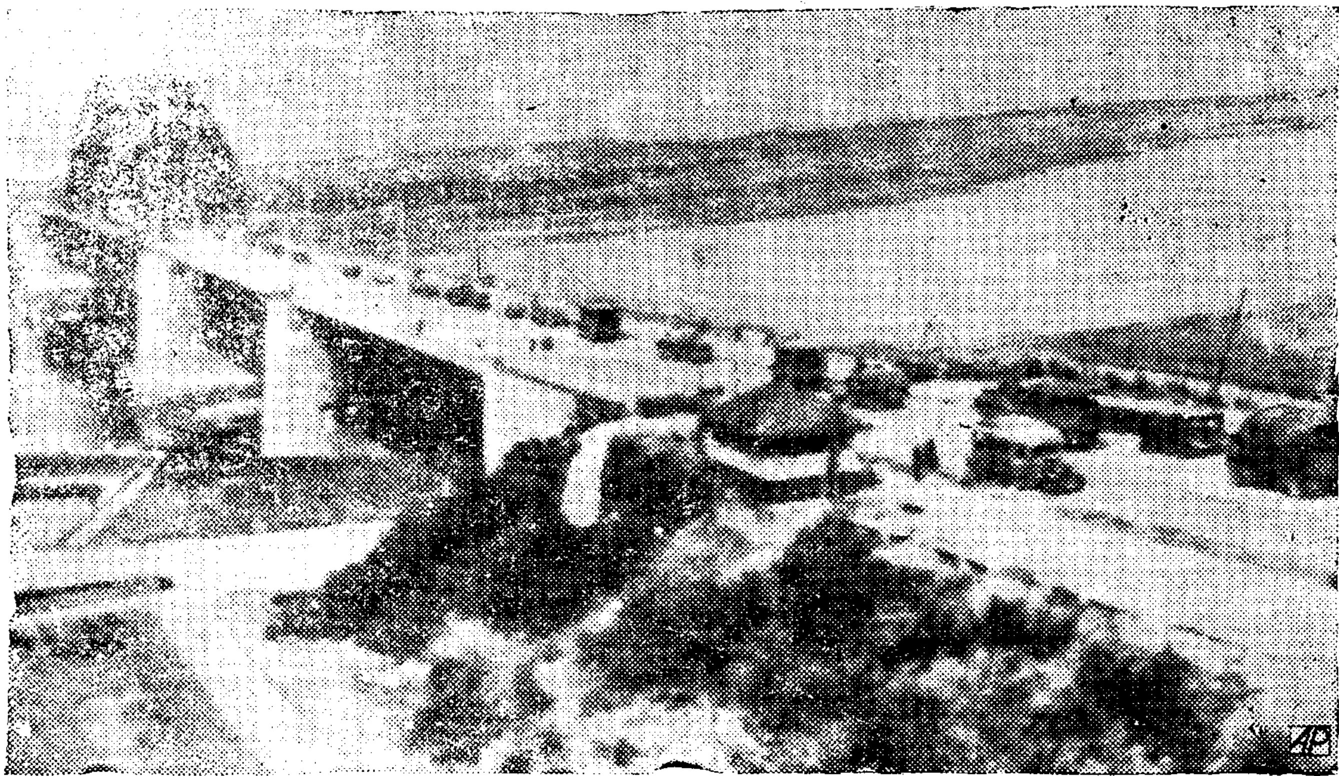
Binnen twee dagen kwamen de Russen 65 kilometer vooruit. De Russen bevinden zich ook binnen 55 kilometer van Nisj, het belangrijke spoorwegknooppunt.

— **Het Duitse** Hoofdcommando gaf toe, dat de Noordamerikaanse strijdkrachten hun doorbraak in de Siegfried-linie nabij Ubach verbreed hebben.

— **Russische** waarnemers voorspellen een spoedige instorting van Hongarije.

De Russische radio maant de Hongaren nog steeds aan om zich van Hitler los te maken en de vliegtuigen blijven strooibiljetten uitwerpen boven het land.

— **Churchill** heeft heden in het Lagerhuis hulde betuigd aan de patriotten van Warszawa en verklaarde, dat hun opstand van 63 dagen een „onsterfelijke herinnering voor Polen en de vrienden van de vrijheid over de gehele wereld zal blijven."

Een stroom van Geallieerde voertuigen gaat thans over de Waalbrug bij Nijmegen voor de opmars naar het Noorden.

Buitenland.

ZIJ STAAN OP DE BRITSE LIJST.

Churchill deede aan het Lagerhuis mede, dat Hitler, Goering, Goebbels en Himmler op de Britse lijst voor oorlogsmisdadigers staan. Hij zeide evenwel op het ogenblik geen verklaring te kunnen afleggen over de lijst der Verenigde Landen (Londen, (AP) 4.10).

NOTA'S AAN ONZIJDIGE REGERINGEN.

De Noordamerikaanse en Britse regeringen hebben nota's gezonden aan de onzijdige landen met het verzoek om te beletten, dat de leiders van de as de door hen gestolen en vergaarde rijkdommen in de onzijdige gebieden veilig stellen.

Men gaf een overzicht der methoden, waarmede de vijandelijke overheden en vooral de nazie-leiders trachten rijkdommen in onzijdige landen onder te brengen voor toekomstig gebruik. „Nu zijn nederlaag nadert voert de vijand deze activiteiten op teneinde zijn credieten te redden en zijn economische invloed in het buitenland te bestendigen en zo in staat te zijn plannen te beramen voor de toekomstige overheersing van de wereld", aldus de verklaring.

Dit verzoek is blijkbaar aan alle onzijdige landen behalve Argentinië gezonden.

Gezaghebbende personen zeiden, dat hoewel Argentinië een van de landen is ten aanzien waarvan de grootste bezorgdheid tot uitdrukking is gebracht met betrekking tot toekomstige fascistische werkzaamheden, is noch een Brits noch een Noordamerikaans verzoek gezonden naar Buenos Aires. (Washington, (AP) 4.10).

PETAR SPRAK MET BENESJ.

De Joegoslavische Koning Petar van Joegoslavië en de Tsjechoslowaakse President Dr. Eduard Benesj gebruikten samen het noenmaal en bespraken daarbij de gebeurtenissen die zich de laatste tijd in Europa hebben voorgedaan.

De bijeenkomst wordt van betekenis geacht gezien de aanstaande bevrijding van Beograd door de Sovjet-troepen. Moskou maakte onlangs bekend, dat vóór de Sovjet-strijdkrachten er binnenrukken zij daartoe machtiging vroegen van Maarschalk Tito en die verkregen (Londen, (AP) 4.10)

GENERAAL GASPAR IN ROME TERUG.

Generaal Eurico Gaspar, de Braziliaanse Minister van Oorlog, is in Rome aangekomen voor een reeks sociale en officiële plechtigheden na enige tijd te hebben doorgebracht aan het front in Noord-Italië. Hedenmorgen zou hij door den Paus in audiëntie zijn ontvangen (Rome, (AP) 5.10).

EEN ONDERZOEK INZAKE PEARL HARBOR.

De „Herald Tribune" zeide in een bericht uit Washington, dat de marine een raad van onderzoek heeft benoemd om een onderzoek in te stellen met betrekking tot de aanval op Pearl Harbor. Zodra men gereed is met het afnemen van verhoren zal een rapport worden uitgegeven over de bevindingen.

Het blad zegt dat in marinekringen de indruk heerst, dat de raad den Secretaris van Marine James Forrestal ge mededelen, dat men geen inlichtingen vekregen heeft, welke de berechtiging van Schout bij Nacht Husband Kimmel door een krijgsraad rechtvaardigen. Kimmel voerde ten tijde van de aanval het bevel over de marine-strijdkrachten te Pearl Harbor.

Legerkringen zouden het ook waaschijnlijk achten, dat een raad van het leger een negatief rapport zal indienen tegen Generaal Majoor Walter Short, die ten tijde van de aanval te Pearl Harbor het bevel had over de legerstrijdkrachten. De raad van het leger zou zijn bevindingen gelijktijdig bekend maken met die van de marine binnen twee weken (New York, (AP) 4.10).

JAPS OP 10 KILOMETER VAN FOETSJOW.

Het Chinese Hoofdcommando maakte bekend, dat de Japanse troepen tot binnen 10 kilometer ten Oosten van de kusthaven Foetsjow zijn opgerukt na er op 27 September geland te zijn. Het communiqué gaf ook te kennen, dat zich een nieuwe bedreiging ontwikkelt voor de hoofdstad Kweilin van de provincie Kwangsi door de verovering van de spoorwegstad Hingan op 50 kilometer ten Noord-Oosten ervan. Dit doet het begin van een Japanse poging veronderstellen om de Westelijke wallen van Kweilin te omzeilen (Tsjoenking, (AP) 4.10).

GENERAAL BOR GEVANGEN?

Berlijn maakte bekend, dat Generaal Bor (Tadeusz Komorowski), de nieuwbenoemde Opperbevelhebber van het Poolse leger en zijn gehele staf gevangen zijn genomen (Londen, (AP) 5.10).

REUZENBOM OP DE „TIRPITZ".

Uit Londen wordt gemeld, dat Lancaster bommenwerpers van de Raf, die van Russiche bases opstegen, onlangs een voltreffer met een bom van 12.000 pond hebben geplaatst op het Duitse slagschip „Tirpitz" (Londen, (AP) 4.10).

WAT GEBEURT ER IN NOORD-SPANJE?

James King seint uit Londen: Er worden guerilla-gevechten in Noord-Spanje gemeld door de radio van Toulouse, terwijl de betrekkingen tussen Franco's regering en Frankrijk een tere phase hebben bereikt.

Het Falangistische partij-orgaan „Arriba" had nauwelijks gewaarschuwd, dat Spanje geen bedreigingen en beledigingen van de Spaanse republikeinse elementen kan „toestaan", die een onderdeel vormen der Franse maquis aan de grens, toen de radio van Toulouse zeide, dat de Frans Spaanse grens te Andorra gesloten werd door de Spaanse autoriteiten.

„Volgens berichten, die ontvangen werden, is deze maatregel genomen als het gevolg van een guerilla-strijd op uitgebreide schaal in Noord-Spanje", zeide de radio. Men zeide echter niet welke partijen in de strijd betrokken zijn. „Arriba" had beweerd, dat „buitenlandse roden" het grensgebied in de Pyreneeën „in een staat van alarm" hielden.

Honderden Spaanse republikeinen, die naar Frankrijk vluchtten om aan het Franco-régime te ontkomen en later door Vichy geïnterneerd werden, zijn reeds vrijgelaten uit concentratiekampen met de bevrijding van Frankrijk (Londen, (AP) 4.10).

10 VRACHTSCHEPEN TOT ZINKEN GEBRACHT.

Gemeld wordt, dat 10 Japanse vrachtschepen tot zinken gebracht of beschadigd zijn door Geallieerde vliegtuigen bij vluchten in het gebied van de Philippijnen, Celebes en de Molukken. 4 Vrachtschepen werden in de grond geboord bij de grote Japanse vlootbasis Ambon in de Molukken en 4 werden tot zinken gebracht of beschadigd ter hoogte van Menado in Noord-Celebes. Zware bommenwerpers troffen Makassar met 35 ton bommen en wierpen 95 ton op Ceram. Grote branden ontstonden langs de waterkant van Makassar en bij de olietanks. Makassar is een belangrijke Japanse haven op de Zuidwestelijke kust van Celebes (Geallieerd Hoofdkwartier in Nieuw Guinea, (AP) 4.10).

STAKING IN DETROIT.

Het reusachtige oorlogsproductieprogram in het gebied van Detroit is in gevaar gebracht aangezien de arbeiders, die de machinerieën en werktuigen onderhouden in meer dan twintig fabrieken in staking zijn gegaan. Tevoren hadden hun leiders gezegd, dat de staking zou worden uitgesteld tot een bijeenkomst met de War Labor Board (Raad voor Arbeidszaken in Oorlogstijd) zou zijn gehouden.

Vóór het middaguur lieten 3000 onderhoud-arbeiders hun werk liggen; elf fabrieken werden gesloten en meer dan 50.000 arbeiders naar huis gezonden. De onderhoud-arbeiders van tien andere fabrieken hadden hun werk neergelegd en de zegsman van een maatschappij achtte het waarschijnlijk, dat nog meer fabrieken met 50.000 of meer arbeiders gesloten zouden worden. De staking groeide uit een dispuut tussen de Bond van onderhoud-arbeiders en de War Labor Board over de wijze waarop de eisen om hoger loon behandeld worden. De Bond vertegenwoordigt 38.000 man in meer dan 300 fabrieken in het gebied van Detroit, waaronder alle grote en keine autofabrieken. Gezagvoerders van de Bond zeiden, dat een staking van alle onderhoud-arbeiders direct en indirect invoed zou hebben op ettelijke honderduizenden arbeiders in het gebied van Detroit en de oorlogsproductie zou verlammen (Detroit, (AP) 4.10).

BOMBARDEMENT OP BERGEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart deelde mede, dat Lancasters en Halifaxes van het Bommenwerperscommando met dekking van gevechtsvliegtuigen Woensdagmorgen een geconcentreerde aanval hebben gedaan op de duikboten en duikbotenkooien te Bergen in Noorwegen. Een bommenwerper wordt van deze aanval vermist (Londen, (AP) 4.10).

GEEN MINISTERIE VOOR BURGERLUCHTVAART.

Parlementaire kringen deelden mede, dat Churchill geweigerd heeft een Ministerie voor de Burgerluchtvaart te scheppen (Londen, (AP) 4.10).

BUSTE VAN ROOSEVELT VOOR STALIN.

De radio van Moskou zeide, dat Stalin den Noordamerikaansen Ambassadeur Averill Harriman ontvangen heeft „op de verjaardag van de tekening van het eerste protocol over de levering van voorraden onder de leenpachtwet aan de Sovjet Unie". Harriman bood Stalin een buste van Roosevelt aan (Londen, (AP) 4.10).

DE STRIJD IN ITALIË.

In hun opmars naar de Povlakte hebben de Noordamerikaanse en Britse troepen van het vijfde leger belangrijke winsten geboekt niettegenstaande de hardnekkige vijandelijke tegenstand. De Noordamerikanen veroverden de Monte Venere, welke de hoofdweg naar Bologna beheerst 900 meter ten Zuiden daarvan zijn zij gewikkeld in hevige gevechten om de tad Loiano, een belangrijk wegenkruispunt aan de Weg van Florence naar Bologna. In de Adriatische sector hielden de Brits Indische troepen van het achtste leger opruiming in het dorp San Donato (Rome, (AP) 5.10).

MITSURU TOYAMA OVERLEDEN.

Domei maakte het overlijden bekend van Mitsuru Toyama, den 90-jarigen leider van de Sociëteit van de Zwarte Draak, een Japanse terroristische vaderlandse organisatie (San Francisco, (AP) 5.10).

DE MISLUKTE ACTIE BIJ ARNHEM.

Het geallieerde hoofdkwartier van de door de lucht vervoerde troepen geeft het volgende verslag van de glorierijke maar helaas mislukte actie bij de Rijnbrug te Arnhem, waar de Rode Duivels het ten slotte tegen een grote overmacht moesten afleggen. Drie overlevenden in hun met modder besmeurde aan flarden gereten camouflage uniformen vertelden hun ervaringen. Drie dagen en nachten vochten zij, volkomen omsingeld door de Duitsers, werden gevangen genomen, wisten weer te ontsnappen en kwamen tenslotte behouden terug.

Hun opdracht was de brug over de Neder-Rijn te bezetten. In het donker kwamen zij door Oosterbeek en bereikten Arnhem zonder veel tegenstand te ondervinden.

Wij kropen door de straten en bereikten een huis dicht bij het Noordelijk bruggehoofd. Onze opdracht was de huizen te bezetten. Wij lagen in een school die lager lag dan de oprit naar de brug: anderen hadden huizen rondom ons bezet Die eerste nacht deden we een aanval op een versterkte wachtpost, waaruit de brug bewaakt werd en brachten de munitie opslagplaats tot ontploffing. Twintig Duitsers renden naar buiten, de huizen omhoog. Wij trokken terug en begonnen de school te versterken. De Duitsers hadden intussen versterkingen ontvangen en deden een aanval op het naast bijzijnde huis met tanks, die slechts een 26 meter van ons verwijderd waren.

De vijand stak de huizen in brand in de hoop dat ook de school vlam zou vatten maar dit gebeurde niet.

Midden op de dag kwam een convooi voertuigen over de brug. Wij openden het vuur, de inzittenden werden allen gedood en de voertuigen vlogen in brand.

's Nachts begon de vijand met mortieren te vuren en Dinsdag verschenen twee Mark 11 tanks, die ons de gehele dag beschoten. Een van onze mannen wist onder vuur over de weg te kruipen en liet van het dak van een huis af een bom op een van de tanks vallen, die buiten werking gesteld werd.

Toen probeerden ze ons uit te branden, maar het gelukte ons het vuur te doven. 'Nachts werden we door Tijger-tanks beschoten tot de school wel een zeef geleek: dit werd ook overdag voortgezet. Van de tweede verdieping van onze school zagen wij dat er Duitsers op de brug aan het werk waren en wij vermoedden dat zij bezig waren de springstofladingen aan te brengen om de brug op te blazen.

Nu was het tijd om te handelen: wij stormden naar buiten met gevelde bajonet, dwars door den vijand heen, zuiverden de brug van Duitsers en verwijderden de springstofladingen.

Toen deden de Duitsers een tegenaanval en wij trokken ons in onze huizen terug, echter niet zonder eerst nog een charge uit te voeren, die ons heel wat slachtoffers kostte.

De vijand kwam nu steeds dichterbij Zij slaagden erin de school in brand te steken en weldra begonnen de muren in te storten. Wij hadden 21 gewonden. en besloten hen achter te laten.

Wij waren nog met 45 man over. Wij waren nog niet verder dan het eerste huis gekomen of de vijand kreeg ons al onder vuur, waardoor we hevige verliezen leden. Wij hadden nu 35 gewonden en besloten vijf man bij hen te laten en de rest een kans te geven om te ontsnappen. Zodra wij geen dekking van de huizen meer hadden, werden wij omsingeld en moesten ook de laatste 6 zich overgeven. Maar besloot een van de drie overlevenden, het verhaal, wij zagen toch kans om nog te ontsnappen.

OPMARS NAAR WEELDE.

De Geallieerden hebben het kasteel Rimburg juist over de Limburgse grens ten Noorden van Aken veroverd. Rimburg wordt als een der sterkste punten van de Siegfried-lijn beschouwd.

De Polen, die optrokken van het Kanaal van Antwerpen naar Turnhout, bereikten Baarle-Nassau; zij drongen over de Nederlandse grens bij Weelde (België). Alle vooruitgang in dit gebied wordt hevig betwist door de Duitsers. Te Overloon zijn de Duitse tegenaanvallen afgeslagen en de gemeente zelf is geheel van Duitsers gezuiverd (Aneta).

ROTTERDAM WORDT WEER VERNIELD.

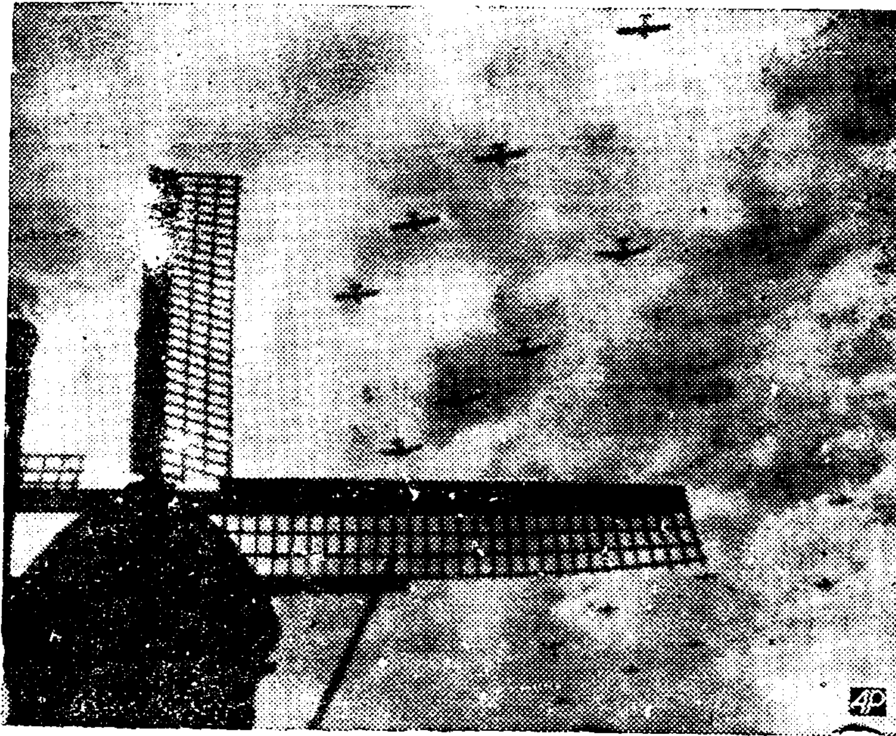
De Duitsers zijn begonnen met de vernieling van Rotterdam. Dinsdag zijn rapporten binnengekomen, waaruit blijkt, dat de Duitsers alles in het werk stellen om te voorkomen, dat de Geallieerden gebruik maken van de grote Europese havens; het geval van Antwerpen, waarvan de haven intact in handen der Geallieerden viel, schijnen zij te allen prijze te willen voorkomen bij andere havens. Daarom maken de Duitsers zich nu gereed om de haven van Rotterdam te vernielen.

De Geallieerden hebben de strijd om het toezicht over de Scheldemonding verdubbeld en proberen de Duitsers van de Zeeuwse eilanden te verdrijven. Dit zal ongetwijfeld leiden tot Duitse tegenaanvallen om de controle op Antwerpen en Gent weer in handen te krijgen. Gent is door het kanaal van Gent — Terneuzen met de Schelde verbonden. Merksem bij Antwerpen is nu in handen van de Canadezen, die de Duitsers verder weg hebben gedreven van de haveninstallaties van Antwerpen, maar de Duitsers hebben Eekeren, ook vlak bij de haveninstallaties gelegen, nog steeds in handen evenals Schoten bij Antwerpen. Hier is hun positie echter zeer precair, daar zij van alle toevoer zijn afgesneden (Aneta).

OVERSTEEK BIJ MOOK.

Aneta meldt uit het Hoofdkwartier:

Patrouillebedrijvigheid ten Westen van Nijmegen, tussen Maas en Waal, duurt voort. De patrouilles bereikten Dreumel en Wamel op de oever tegenover Tiel. Hieruit blijkt, dat de Geallieerden 25 kilometer de Betuwe binnendrongen. De Geallieerden zijn de Maas overgestoken bij Mook. Hieruit blijkt, dat de Geallieerden bezig zijn het gebied ten Zuiden van Nijmegen van Duitsers te zuiveren. Nu wordt ook bekend gemaakt, dat Overloon werd bevrijd door Noordamerikaanse troepen (Aneta).

Noordamerikaanse trekvliegtuigen slepen zweegvliegtuigen achter zich aan boven Valkenswaard in Nederland om versterkingen aan te voeren voor de vooruitgeschoven troepen.

WEG VAN DE SPOORLIJNEN!

Waarschijnlijk bevreesd voor sabotage heeft Rauter een decreet uitgevaardigd waarbij het aan Nederlandse burgers verboden is nabij spoorlijnen te komen. Alle burgers behalve spoorwegbedienden of bewakers van spoorlijnen moeten ten minste 50 meter aan weerszijden van de spoorlijnen blijven.

Er wordt slechts uitzondering gemaakt voor stations en overwegen, die geregeld door het publiek gebruikt worden. Het is verboden om stil te staan binnen een straal van 100 meter van bruggen en viaducten of Duitse militaire en burgerlijke bureaux. (Aneta).

MONDJE TOE.

Radio Oranje heeft de bevolking van het bevrijde gedeelte van Nederland gewaarschuwd om voorzichtig te zijn in gesprekken over zaken, die geheim moeten blijven tot het gehele land bevrijd is.

Naar alle waarschijnlijkheid hebben de Duitsrs in het bevrijde gebied personen die het grootste belang stellen in de werkzaamheden van de verzetbeweging; zij zijn er vooral op uit om te weten hoe de meest gedurfde plannen werden opgezet en uitgevoerd. Wanneer de Duitsers dergelke bizonderheden in handen krijgen zullen zij in het bezette gebied maatregelen kunnen treffen om de vaderlanders tegen te werken.

VROUWEN DOOR DE PRINSES ONTVANGEN.

Leden van het Vrouwen Vrijwilligers Hulpcorps van Curaçao en Suriname, die in Engeland aankwamen, worden Woensdag door Prinses Juliana in de residentie van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina ontvangen.

VERMISTEN.

Uit Melbourne komt het bericht dat zich aan boord van het Nederlands transportvliegtuig, dat vermist werd toen het op weg was naar Cairns in Queensland, twintig personen bevonden w. o. twee Indische vrouwen en 7 Nederlandse vliegers die een opleiding in de Verenigde Staten hadden genoten. Voorts worden nog vermist de uit 4 man bestaande bemanning, 2 leden van de Nederlandse Marine, 2 employés van de Nederlandse Import en Export Maatschappij, een ambtenaar van het Nederlands Indische Burgerlijk Bestuur en 2 Australische officieren.

Hieronder volgt de lijst van namen der passagiers aan boord van het vermiste vliegtuig: R. T. Braakensiek, H. P. Levy, O. Leyding, R. J. Salm, van Aken, J. S. Zwart en A. C. Scholte, J. H. Daanen, bestuurder van het vliegtuig, A. Torn, tweede piloot, E. Kerdijk, radio telegrafist en kanonnier en J. F. Damwijk, boordwerktuigkundige. Le Bau en bootsman Straub van de Nederlandse Marine. L. Boereboom en Mr. Boogerman, S. Jacob, een op Ambon geboren ambtenaar van het B. B. en de dames Waas en Makewau, beiden Indische vrouwen, die kort geleden geëvacueerd waren uit een door de Japanners bezette streek. Voorts nog de Australische officieren H.W.H. Armstrong en L. R. Dawson.

Britse valschermtroepen, behorende tot de luchtdivisie, welke nabij Arnhem neerkwamen, door zoeken een vernielde woning te Oosterbeek. Oosterbeek ligt op ongeveer 5 kilometer ten Westen van Arnhem op de Noordelijke oever van de Neder-Rijn van waar een deel der ingesloten luchttroepen zich moest terugtrekken.

Langs een sein, dat de Geallieerde troepen niet meer nodig hebben, marcheren gevangen Duitse mariniers, die de grote Duitse kanonnen bedienden welke de Britse kust beschoten uit Kaap Gris Nez. De Duitsers worden gevoerd naar een gevangenenkamp der Canadezen.

1.240 Dagen in een Krijgsgevangenkamp.

Lotgevallen van een gerepatrieerde

Britse krijgsgevangenen zijn onlangs uitgewisseld geworden tegen Duitse krijgsgevangenen die ziek of gezond waren. Eigenlijk had deze uitwisseling vroeger moeten gebeuren en de krijgsgevangenen bevonden zich reeds nabij een haven om in te schepen, toen de onderhandelingen afbraken. Deze maal echter werden zij tot een goed einde geleid en een bijzonder hartelijk onthaal kwam de bevrijde krijgsgevangenen bij hun terugkeer te beurt te vallen.

Onderhand kon men, in het Engels programma van de BBC, het verhaal horen van een der teruggekeerde krijgsvangenen. Dank zij der bereidwilligheid van de BBC en van den schrijver, zijn wij thans in de gelegenheid dit verhaal uit „Onafhankelijk België" over te nemen. De schrijver heeft deelgenomen aan de oorlog 1914-1918, waarbij hij te Elverdinge, in West-Vlaanderen gewond werd. In 1940 werd hij zeer gevaarlijk gekwetst te Wormhout in Frans-Vlaanderen, nabij de Belgische grens.

Op weg naar Duitsland is hij verpleegd geworden in België en hij heeft een dankbare herinnering bewaard aan de zorgen, welke hem door Belgen verstrekt werden en die tot zijn genezing hebben bijgedragen.

De terugkeer.

Hier is de gewezen krijgsgevangene No. 30916, die na drie jaar en een half uit Duitsland is teruggekeerd. Ik werd tussen Hazebroek en Duinkerken gevangen genomen en tot voor kort had ik 1.240 dagen en nachten in gevangenschap doorgebracht, in zeven verschillende gevangenenkampen en vijf hospitalen.

Ik spreek niet enkel voor mijzelf doch in naam van duizenden gevangenen — sommigen werden samen met mij gepatriërd, sommigen werden helaas in Duitsland achtergelaten. Aan hun dachten wij het meest toen wij in Engeland het anker wierpen.

Hadden zij maar de massa dokwerkers op de kaaien kunnen zien; hadden zij maar de zegevierende seinen kunnen horen van ieder schip in de haven en van iedere fabriek aan land, hadden zij maar de drie kleine kinderen kunnen zien met daarbij nog een veel kleiner dat met een reusachtige Union Jack zwaaide; en de vijf zwanen die in keurige formatie onzen tender tegemoet kwamen.

Wat een voorteken voor de toekomst aldus dacht een van ons toen hij uitriep: „Indien dit ons geen geluk aanbrengt, dan geef ik er de brui aan".

De leden van het Rode Kruis wisten dat wij te diep ontroerd waren om hen naar verdienste te bedanken. De meesten van ons waren sprakeloos, ik was het in elk geval, daar ik, zoals ieder van ons, wist dat velen onder ons zouden bezweken zijn, ware het niet geweest voor de hulp en de miraculeux pakjes van het Rode Kruis.

En ik zal de dag niet vergeten waarop wij voor de eerste maal op Brits grondgebied aan tafel een eetmaal namen. Het was symbolisch roast beef en Yorkshire pudding om half twee 's morgens, bereid en opgediend door het toegewijde personeel van het hospitaal, waar wij werden opgenomen. Nooit was er meer vriendelijkheid. Reeds vroeger waren wij op roerende wijze verwelkomd geworden in Zweden, waar het volk, van de Kroonprinses tot het kleinste kind, alles deden om te tonen hoe zij voor ons voelden.

Wij allen hebben geleden.

Nu een paar woorden over onszelf. Welke invloed heeft dit op ons gehad? Zijn wij dezelfde mensen die gij overzee zaagt gaan, ongeveer drie of vier jaar geleden?

Antwoord: Ja.

Wij keren bij u zonder spijt en zonder bitterheid terug; wij hebben geleden, doch gij eveneens, en er zijn andere mensen nog in gevangenschap, die wellicht veel meer geleden hebben. Dat zijn de Britse vrouwen en kinderen die na de val van Frankrijk werden aangehouden en in gevangenenkampen voor burgers werden geïnterneerd.

Het meest van al denken wij aan de familieleden van de krijgsgevangenen. Indien gij het afscheid had kunnen zien, dat ons werd gegeven door onze goede vrienden — officieren en ordonnansen — van Oflag 9 A.Z. dan zoudt gij even ontroerd geweest zijn als wij.

Hoe graag zouden wij niet willen dat hun smart, en ook de uwe, voor goed zou gedaan zijn; doch wij weten dat gij steeds denkt aan uwe echtgenoten, uwe zonen, uwe geliefden — gij kunt niet anders dan bezorgd zijn, doch wij zeggen u: „Zijt niet overbezorgd", want de enige vrolijke mensen die ik in Duitsland gedurende de laatste twaalf maanden heb gezien, dat waren krijgsgevangenen.

Achter prikkeldraad.

Wij, krijgsgevangenen, zijn bescheiden mensen, doch wij voelen dat wij de oorlog zo goed als wij konden achter prikkeldraad

Gouverneur Thomas E. Dewey van New York, Republikeins candidaat voor het Presidentschap in de Verenigde Staten, wandelt met zijn beide zonen Tom, 11 jaar (midden) en John Martin, 8 jaar, door zijn boerderij in Pawling.

hebben voortgezet; wij weten dat onze houding invloed heeft gehad op de Duitsers. Zelfs gedurende de meest beproefde tijden, toen de Slag van Groot Britannië volop woedde en toen het luchtruim boven Rijsel krioelde van Duitse bommenwerpers op weg naar Engeland om het te vernielen, hebben wij in ons hart nooit gewanhoopt, hebben wij nooit getwijfeld aan een uiteindelijke zegepraal, alhoewel ik daaraan denkend, nu inzie hoe moeilijk het toen was niet voor het ergste te vrezen.

Wij deelden deze vrees niet aan elkaar mede, doch ik veronderstel dat ieder van ons dacht dat de toestand uiterst critiek was. Ik herinner mij dat ik als volgt redeneerde: de Duitsers hadden een leger van 140 divisies, die practisch geen schade hadden ondergaan. Wij wisten weinig over hetgeen er te Duinkerken was gebeurd, en niets over de verliezen die wij hun hadden toegebracht. Al wat wij hoorden was datgene dat de Duitsers ons vertelden. Wij zagen de „Luftwaffe" in een steeds groter wordend aantal boven onze hoofden rondvliegen, lijk monsterachtige raven, en dan, zagen wij ze Westwaarts zwenken om onze haardsteden te gaan vernielen.

Een van de treurigste dagen beleefden wij toen een Duits dokter die de gewonden moest onderzoeken, tot ons zeide: „Ik vrees dat ik dit onderzoek niet zal kunnen doen, daar ik Woensdag te Londen moet zijn". Hij was niet van plan veel reisgoed mede te nemen en zegde ons: „Ik neem enkel een kleine reistas mede; de winkels te Londen steken immers propvol met koopwaren".

Een grote verandering.

Ja, dat was het ergste.

Thans is alles anders, gelooft mij vrij. Hetgeen ons nieuwe moed gaf was de behandeling die wij kregen gedurende de maand die wij in de omstreken van Rijsel doorbrachten. Hoe prachtig waren deze mannen en vrouwen van Rijsel van Noord-Frankrijk, van Nederland en van België! Wij hopen dat wij ze spoedig persoonlijk zullen kunnen bedanken voor de moed die zij ons gaven en voor het voedsel dat zij ons brachten in 1940.

Een jaar later waren wij, althans velen van ons, terug in Noord-Frankrijk tijdens deze mislukte reis toen wij dachten dat wij naar huis gingen. Al de schikkingen voor de repatriëring waren getroffen, en wij waren bijna in het zicht van het schip, wanneer wij hoorden dat er iets haperde; de onderhandelingen waren afgebroken; de uitwisseling zou niet plaatsgrijpen.

De reis was inderdaad mislukt doch wij waren nog in leven en wij keerden terug naar onze gevangenenkampen, met het vaste besluit den Duitsers te tonen dat onze moed nog niet gebroken was. En zo gingen wij — al zingend.

Hoe het is.

Aan velen van ons werd gevraagd wat het is een krijgsgevangene te zijn. Hoe was het?

Wat mij betreft is het antwoord: nooit goed; somtijds draaglijk, somtijds vreselijk.

Kunt gij u ook verbeelden wat het is als men alles, van brokjes nieuws tot kamppraatjes, moet krijgen van den Duitser — van den vijand. Het heeft een uitwerking, doch niet wat gij zoudt denken. Het gevolg was dat wij in ons onwrikbaar vertrouwen nog gesterkt werden en dat wij werden verenigd in een tot dan ongekende geest van kameraadschap.

De gevoelens die wij voor elkaar koesterden, zelfs als wij ruzie maakten, zelfs als wij het met elkaar niet konden vinden, waren buitengewoon. Ik voor mijn part vond de overbevolking bijna ondraaglijk. Nooit alleen; nooit geen plaats om eens rustig te lezen; nooit geen gemakkelijke stoel; eeuwigdurend gekletter en geschuifel van zware schoenen op betonnen vloeren; en gepraat, gepraat al maar door.

Indien gij kondt zien hoe de Britse krijgsgevangene de moeilijkheden overwint, dan zoudt gij heel fier zijn. Het hoogdringende vraagstuk van de gebroken nestel die niet kan vervangen worden, en de gebarsten drinkbeker die tot het einde van de oorlog moet gebruikt worden: waarachtig, daar zijn heldendaden mee gemoeid.

Studie in het kamp.

Gij moogt niet vergeten dat zij die geen arbeid verrichten niet heel de tijd kunnen lezen, praten of kaartspelen. Hoe komen zij hun moeilijkheden dan te boven?

Eerst en vooral: studie. Oflag 9 A.Z. is een kleine Universiteit geworden. Tenminste vijf moderne talen worden daar aangeleerd, evenals Grieks en Latijn boekhouding, landbouwkunde, snelschrift, machinebouwkunde, rechtskunde geschiedenis. Voordrachten over philosophie vonden veel bijval. Sommigen leerden eveneens oud Hebreeuws en het geschrift in deze taal veroorzaakte de Duitse censuur menige slapeloze nachten.

De Stalags zijn geenszins ten achter. Geen enkele inspanning is daar te groot; iedereen doet wat hij kan om zijn kameraden te helpen en om zijn kennis tot het welzijn van de gemeenschap te doen bijdragen.

In het eerst hadden wij een nijpend gebrek aan boeken. Nu is het veel beter, doch in sommige kampen hebben zij nog steeds boeken nodig: leerboeken vooral. Bouwkunde, boekhouding, rechtskunde: bijna alles waar iets uit te halen is. Al deze boeken zijn ons uiterst welkom, en als ik u nog een wenk mag geven: wij kregen tal van detective-verhaaltjes; iets meer degelijks zouden wij bijwijlen liever hebben.

Ontspanning.

De krijgsgevangene houdt veel van geïllustreerde boeken. Toneelstukken en concerten gegeven door goed muzikanten van het kamp verdrijven de zorgen en de smaak van de Duitse rantsoenen. Het Duitse voedsel was soms geheel onvoldoende, soms van zeer slechte hoedanigheid, en altijd smakeloos.

Ongetwijfeld verschillen de voedingstoestanden in de verschillende kampen. Officieren en manschappen krijgen natuurlijk hetzelfde rantsoen. Ik hoef hier niet te zeggen dat de kerkdiensten in de gevangenenkampen niet verwaarloosd worden. De diensten zijn oprecht en van een roerende eenvoudigheid.

De Duitsers hebben een zonderlinge zin voor humor. Zijn zij grappig? Ik heb het nooit kunnen uitmaken.

Oordeel nu zelf. Hier zijn twee voorbeelden van hun berichten in het Engels die in het kamp werden opgehangen.

Het eerste: „To-days' pay will be to-morrow". (De uitbetaling van vandaag zal morgen geschieden).

Het tweede: „Het is den gevangenen verboden de hond te voeden: de hond heeft eveneens het bevel gekregen geen voedsel aan te nemen van de gevangenen".

Deze hond was een woeste Elsasser.

Op een onvergetelijke keer was zij een zo goede waakhond, dat hij het gelaat likte van een gevangene die wilde ontsnappen en hij den bewaker beet.

De houding van de Duitsers.

Hoe gedroegen de Duitsers zich tegenover ons? Ikzelf heb nooit gruweldaden gezien. Ik had meer geluk dan anderen. Doch ik heb veel onnodig gesukkel gezien, zelfs lijden, veroorzaakt door een dwaze bureaucratische geest.

Hier volgt een voorbeeld daarvan: op een keer reisden wij verschillende nachten in een trein; sommigen van ons hadden open wonden, anderen waren erg ziek, en wij bevonden ons in derde klasse wagens met zeer harde banken. Zulke toestanden kunnen vermeden worden.

In sommige kampen grepen er ongetwijfeld betreurenswaardige incidenten plaats, doch in zijn geheel genomen, moet ik zeggen, dat de Duitsers niet meer veranderd zijn sedert ik ze voor het eerst als kind heb gekend. Er zijn er goede en er zijn er slechte.

Mijn eigen houding, en ik vraag u niet ze met mij te delen, is deze van een man uit Devonshire, Bonifacius genaamd. Twaalfhonderd jaar geleden vertrok deze man naar Duitsland om er de heidenen te gaan bekeren. Hij werd aartsbisschop — de eerste aartsbisschop van de thans hevig gebombardeerde stad Mainz De heidenen doodden hem, doch hij wist wat hij deed. Zijn geest moet blijven voortleven.

Mag ik even herhalen wat ik reeds vroeger gezegd heb tot de familieleden van hen, die nog in gevangenschap zijn? Zijt niet overbezorgd. De krijgsgevangene wordt grijs in de kampen, doch daarbuiten wordt hij eveneens grijs, soms nog veel vlugger.

Persoonlijk gesproken zou ik nog verder willen gaan en zeggen, dat menig man, wanneer hij het gevangenkamp verlaat, geestelijk rijker is dan wanneer hij er in kwam. Sommigen zullen er nooit uitkomen, zij liggen in ver verwijderde graven, wachtend op de verrijzenis, die het loon is van hen, die hun leven hebben gegeven voor anderen. „Van beroemde mannen is de gehele wereld een graftombe."

OFFICIËLE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: P. I. Provence, Bevolkingscontroleur alhier, 4 weken; J. M. Bergschot, tijdelijk bode op de Bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister, alhier, 4 weken; Mevrouw B. I. Perret-Gentil, geboren Brusse, tijdelijk werkzaam gesteld bij de Militaire Censuurdienst, alhier, 3 weken; J. F. Bouman, adjunct-commies ter Griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg, zittingsplaats Aruba, 4 weken; Mejuffrouw M. C. Ruiz, tijdelijk werkzaam gesteld bij de Militaire Censuurdienst op Aruba, 4 weken; M. T. Klooster, kommies der belastingen 2e klasse, alhier, 2 maanden binnenlands verlof wegens langdurige onafgebroken dienst; A. A. Capello, adjunct-commies ten Postkantore, alhier, 16 dagen vrijstelling van dienst en in aansluiting daarop 6 weken buitengewoon buitenlands verlof met vergunning deze tijd in de Verenigde Staten van Noord-Amerika door te brengen; R. A. Martina, Hoofdkommies der Belastingen, alhier, 2 maanden binnenlands verlof wegens langdurige onafgebroken dienst; Mr. E. Cohen Henriquez, tijdelijk commies ter Gouvernements-Secretarie, 24 dagen en in aansluiting daarop 16 dagen verlof buiten bezwaar, met vergunning deze tijd in de Verenigde Staten van Noord-Amerika door te brengen; H. de Windt, loods, alhier, 6 weken buitengewoon buitenlands verlof, met vergunning dit verlof in Haïti door te brengen; F. A. Da Costa, tijd. assistent-landbouwkundige, op St. Maarten, 2 maanden verlof buiten bezwaar van den Lande, met vergunning dit verlof in het buitenland door te brengen; Mevrouw A. A. de Lannoy—Willems, tijdelijk werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie, 19 dagen; Mejuffrouw E. M. Willems, tijdelijk schrijver [sic] ten Postkantore, alhier, 4 weken; J. W. Peiliker, Hoofdcommies der belastingen, alhier, 4 weken; Mejuffrouw E. Lingstuyl, tijdelijk werkzaam gesteld ten kantore van den Ontvanger der Invoerrechten en Accijnzen, alhier, 3 weken en in aansluiting daarop 9 dagen verlof buiten bezwaar van den Lande, met vergunning deze tijd in Venezuela door te brengen; W. O. de Jongh, tijdelijk Bevolkingscontroleur, alhier, 28 dagen.

Werkzaamstelling: G. A. Ph. Ferrol, op het Postkantoor te Oranjestad op Aruba; M. Vingal, ter Griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg op Aruba.

Benoeming: M. G. van der Jagt, tot tijdelijk onderwijzer 1e klasse, categorie B. bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Openbare Julianaschool voor Mulo te Oranjestad op Aruba; Mevrouw C. N. Beaujon—van de Wale—Dovale, tot tijdelijk onderwijzeres 3e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Openbare Wilhelminaschool voor Mulo, alhier; J. A. G. Schouten, tijdelijk werkzaam gesteld en C. De Groot, tijdelijk schrijver, beiden bij de Dienst van het Kadaster, alhier, te benoemen tot tijdelijk landmeetkundig ambtenaar; P. Meit en A. van Unen, tot tijdelijk klerk, respectievelijk bij de Gouvernements-Accountantsdienst en Administratie van Financiën; G. R. G. Naarden, tot tijdelijk schrijver 3e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Openbare Emmaschool voor G.L.O.B. alhier; Mejuffrouw J. M. Leckie, tot tijdelijk onderwijzeres 1e klasse, categorie A., bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool voor Mulo, alhier; Mevrouw E. S. Veeris, tot tijdelijk onderwijzeres 4e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de filiaalschool van de Emmaschool voor G.L.O.B. alhier; S. Tromp, voor de tijd van 5 maanden op proef tot tijdelijk telegrambesteller op Aruba; Mevrouw I. R. van Niel—Vigelandszoon, tot tijdelijk onderwijzeres 1e klasse, categorie A. bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool voor Mulo, alhier.

Overplaatsing: Mejuffrouw M. A. Vervuurt, onderwijzeres 2e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao, werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool voor Mulo, alhier, naar de Hendrikschool voor Mulo, alhier; J. Ph. de Palm, tijdelijk onderwijzeres 3e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao, werkzaam gesteld aan de filiaalschool van de Emmaschool voor G.L.O.B. alhier, naar de Hendrikschool voor Mulo, alhier.

In activiteitsstelling: A. L. Rozentelg, brievenbesteller, alhier, gerekend te zijn ingegaan 18 September 1944.

Eervol ontslag aan: J. W. P. Peiliker, oud-hoofd van de Landsradiodienst in Curaçao, op zijn verzoek, als lid van de Commissie, bevoegd om in Curaçao de stuurlieden- en machinistenexamens, genoemd in artikel 2, van de „Wet op de Zeevaartdiploma's 1935" (Ned. Stbl. 456) af te nemen; Mejuffrouw L. C. Helmijer tijdelijk schrijver [sic] bij de Krijgsraad in het Militair Arrondissement Curaçao, op haar verzoek; A. A. Fingal, tijdelijk telegrambesteller, eervol ontslag uit 's lands dienst; Mevrouw A. van Dijk, geboren Boom, op haar verzoek; Mejuffrouw G. M. de Jongh tijdelijk schrijver [sic] ten kantore van den Ontvanger der Invoerrechten en Accijnzen, alhier, op haar verzoek.

De wnd. Gouvernements-Secretaris,

J. J. Corver.